УДК 338:004

Л.О. Нікіфорова

КИТАЙСЬКИЙ ПРИКЛАД РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ ЯК ІНСПІРАЦІЯ ДЛЯ УКРАЇНИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація. Розглянуто китайський досвід трансформації основних сфер діяльності країни, зокрема основну увагу приділено трансформації класичної економіки в цифрову економіку в розрізі концепції Industry 4.0. Виділено основні напрями цифрового розвитку країни. Проаналізовано вплив розвитку цифрової економіки на зростання ВВП Китаю. Описано перспективи розвитку цифрової економіки в Україні.

Ключові слова: *цифрова економіка; електронна комерція; трансформація; Україна; Китай; Індустрія 4.0.*

THE CHINESE EXAMPLE OF THE DEVELOPMENT OF THE DIGITAL ECONOMY AS AN INSPIRATION FOR UKRAINE

Abstract. *The Chinese experience of the transformation of the main spheres of the country's activity is considered, in particular, the main attention is paid to the transformation of the classical economy into a digital economy in the context of the concept of Industry 4.0. The main directions of digital development of the country are highlighted. The influence of the development of the digital economy on China's GDP growth is analyzed. The prospects for the development of the digital economy in Ukraine are described.*

Keywords*: digital economy; e-commerce; transformation; Ukraine; China; Industry 4.0.*

Цифрова економіка стала ключовою сферою міжнародної конкуренції в новому економічному раунді, оскільки вона забезпечує нові можливості для розвитку та збільшення продуктивності, дозволяє компаніям розширювати свої ринки та ефективно конкурувати, а також сприяє інноваційному розвитку та створенню нових ринків [1]. У цифровій економіці ключовою є роль даних, технологій та інформації, що надає можливості для підвищення продуктивності та конкурентоспроможності національних економік.

Цифровізація є новою рисою розвитку та прогресу сучасного людського суспільства, а цифрова економіка є ключовою сферою нового раунду міжнародної конкуренції. Населення Китаю становить понад 1,4 мільярда людей, з яких 1,051 мільярда є користувачами мережі. Китай має найповнішу індустріальну систему у світі та створив найбільшу у світі мережеву інфраструктуру з передовою продуктивністю. Крім того, Китай постійно вдосконалює різні правові системи для розвитку цифрової економіки. Розвиток цифрової економіки Китаю забезпечує велику кількість користувачів, різноманітні сценарії застосування, міцну матеріальну основу та гарне середовище для розробки.

Наразі Китай активно використовує історичну можливість впровадження нового покоління технологій на основі концепція Industry 4.0 [2], яка зосереджена в основному на цифрових технологіях і передбачає їх інтеграцію, щоб прискорити розвиток цифрової економіки, сприяти глибокій інтеграції цифрової економіки та реальної економіки і створити новий двигун економічного розвитку, використовуючи такі основні напрями:

1. Онлайн-магазини та електронна комерція: в Китаї діють десятки тисяч онлайн-магазинів, які продають товари і послуги різних категорій. Такі магазини стали надзвичайно популярними серед користувачів мережі, оскільки вони пропонують зручний спосіб замовлення та доставки товарів, а також широкий вибір продуктів за доступними цінами.

2. Мобільні платежі: в Китаї мобільні платежі стали дуже популярними в останні роки. Користувачі можуть оплачувати різні послуги та товари з використанням мобільного телефону, що дуже зручно та ефективно [3]. Наприклад, використання найпопулярнішого в країні мобільного сервісу WeChat має декілька переваг для цифрової економіки Китаю, зокрема [3,4]:

- Велика кількість користувачів: WeChat має понад 1 мільярд активних користувачів, що робить його найбільш популярною соціальною мережею в Китаї. Це створює значні можливості для компаній та бізнесів залучити нових клієнтів та збільшити свій дохід через маркетингові кампанії на платформі.

• Функції електронної комерції: WeChat пропонує низку функцій електронної комерції, таких як магазини, платежі, мікроплатежі та інші, що дозволяє компаніям продавати свої товари та послуги безпосередньо через платформу.

• Контроль за даними: WeChat належить компанії Tencent, яка має доступ до значної кількості особистої інформації користувачів. Це дозволяє Китаю збирати велику кількість даних та використовувати їх для розробки нових продуктів та послуг, а також для покращення інфраструктури та ефективності бізнесу.

• Інновації та розвиток: китайські компанії використовують WeChat для вивчення потреб споживачів та відгуків на їхні продукти, що дозволяє їм швидко вдосконалювати та розвивати свої бізнеси.

Що стосується України, то банківський додаток "Приват24" [5] може бути частково аналогом WeChat в Україні, оскільки він також дозволяє користувачам здійснювати фінансові транзакції та пересилати кошти за номером мобільного телефону або ID користувача. Додаток також має функції соціальної мережі, де користувачі можуть знаходити друзів та спілкуватися з ними. Однак, WeChat має набагато більше функцій, які включають в себе різні аспекти життя країни, зокрема WeChat допомагає зберігати традиції китайської культури, включаючи китайську мову та ієрогліфи, а також сприяє розвитку китайської музики, кіно та інших культурних видів мистецтва [4]. Також варто зазначити, що "Приват24" обмежений лише користувачами ПАТ "ПриватБанк", тоді як WeChat є популярним месенджером в Китаї та використовується мільйонами людей по всьому світу.

3. Штучний інтелект: Китай є однією з найбільших країн у світі, які активно використовують штучний інтелект. У Китаї розробляються та впроваджуються різні інноваційні рішення, що базуються на штучному інтелекті, наприклад, системи безпеки, системи розпізнавання обличчя, системи рекомендацій, і так далі.

4. Інтернет речей: у Китаї дедалі більше підприємств використовують технологію Інтернету речей (IoT), щоб покращити ефективність своїх операцій. За допомогою IoT-рішень підприємства можуть відстежувати та контролювати роботу різних обладнань та механізмів, що дозволяє покращити якість та продуктивність роботи.

Зараз у Китаї спостерігається швидкий розвиток цифрової економіки, яка відіграє важливу роль у покращенні ефективності реальної економіки. Національний масштаб цифрової економіки досяг 45,5 трлн юанів, що становить 39,8% ВВП, що дозволило Китаю зайняти друге місце в світі. У провінціях Цзянсу, Фуцзянь, Хубей, Аньхой та Цзянсі додана вартість цифрової економіки вже досягла рівня трильйона юанів. Крім того, у Хефеї, Ханчжоу, Усі та інших місцях сформувалися конкурентоспроможні на міжнародному рівні високогірні райони цифрової промисловості та агломераційні райони з інтелектуальним голосом, цифровою безпекою, IoT та іншими сферами [6].

Перехід до цифрової економіки є ключовим фактором в ефективному розвитку національної економіки Китаю з кількох причин [7]:

1. Підвищення ефективності виробництва: використання цифрових технологій може допомогти зменшити витрати на виробництво, поліпшити якість продукції та збільшити продуктивність праці.

2. Збільшення масштабів бізнесу: цифрові технології дозволяють розширювати бізнес шляхом залучення нових клієнтів та збільшення ринку збуту.

3. Збільшення рівня інновацій: цифрові технології можуть створювати нові можливості для інновацій та покращення якості продукції, що може допомогти підвищити конкурентоспроможність Китаю на міжнародному ринку.

4. Поліпшення економічної інтеграції: цифрові технології дозволяють зменшити бар'єри для міжнародної торгівлі та інвестицій, що сприяє підвищенню економічної інтеграції Китаю з рештою світу.

5. Підвищення якості життя населення: цифрові технології можуть допомогти поліпшити якість життя населення, забезпечуючи доступ до нових послуг та можливостей, таких як онлайн-освіта, електронне здоров'я, електронна комерція, транспортна мобільність та інше.

На XX Національному з’їзді Комуністичної партії Китаю у своєму виступі Генеральний секретар Сі Цзіньпін (习近平) однозначно висловив підтримку розвитку країни в напряму цифровізації всіх сфер її діяльності, вказавши на це як на надзвичайно важливу та неминучу умову для успішного майбутнього [6]. Основними тезами виступу було необхідність зберігання фокусу економічного розвитку на реальній економіці та сприяння новій індустріалізації шляхом прискорення будівництва

виробничої потужності, якісної електроенергії, аерокосмічної потужності, транспортної потужності, мережевої потужності та цифрового Китаю.

Окрім цього, виступ був присвячений розвитку цифрової економіки та глибокій інтеграції цифрової економіки та реальної економіки. Сі Цзіньпін закликав до прискорення розвитку цифрової промисловості, яка має стати міжнародно конкурентоспроможним кластером.

Зокрема, Сі Цзіньпін наголосив на важливості розвитку інформаційної технології, штучного інтелекту, 5G мереж, обчислювальних центрів, технології блокчейн та іншій сучасній техніці для розвитку цифрової економіки.

Також було згадано про необхідність зміни в роботі державних установ та приватного сектору для досягнення цифрового розвитку Китаю. Сі Цзіньпін закликав до розвитку висококваліфікованих кадрів з цифрової галузі та створення належної інфраструктури для розвитку цифрової економіки.

Отже, на основі даного виступу керманича Китаю, можна прогнозувати, що Китай продовжить активно працювати над діджиталізацією своєї промислової та фінансової системи, зокрема, розвитком цифрової економіки, що стане важливим рушієм для економічного зростання Китаю. Також очікується, що Китай буде зосереджувати увагу на створенні міжнародно конкурентоспроможного кластера цифрової промисловості, що допоможе зміцнити його позиції на світовому ринку.

Щодо перспектив розвитку цифрової економіки в Україні, можна сказати, що країна має значний потенціал в цій сфері. Зокрема, українські IT-фахівці відомі своєю високою кваліфікацією та творчим підходом до роботи, а сучасні FinTech, які активно впроваджуються в фінансову систему, наприклад, Приват 24, який в розрізі фінансових транзакцій та ведення бізнесу може бути українським аналогом китайського WeChat. Проте, для досягнення значних успіхів в цифровій економіці необхідно створити сприятливе середовище для розвитку IT-сфери, е-комерції та підтримки інноваційних проектів. Також важливо активізувати співпрацю з країнами, що вже досягли успіхів у цій галузі, з метою обміну досвідом та використання передових технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Нікіфорова Л. О. Цифрова економіка як український мейнстрім. Матеріали XLIX науково-технічної конференції факультету менеджменту та інформаційної безпеки. ВНТУ, 27-28 квітня 2020 р. URL: https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2020/schedConf/presentations
2. Industry_4.0 URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Industry_4.0
3. WeChat Becomes An E-Commerce Challenger In China With Mini Programs. URL: https://www.forbes.com/sites/michellegrant/2019/10/28/wechat-becomes-an-e-commerce-challenger-in-china-with-mini-programs/?sh=54b12ec36618
4. Офіційний сайт WeChat. URL: https://www.wechat.com/
5. Застосунок «Приват 24». URL: https://privatbank.ua/udalenniy-banking/privat24
6. 陈曦. 每日一习话」促进数字经济和实体经济深度融合 / Чень Сі. «A daily idiom» сприяє глибокій інтеграції цифрової економіки та реальної економіки. URL: https://baijiahao.baidu.com/s?id=1758065394363146066
7. 数字经济部 / Департамент цифрової економіки Китаю. URL: http://www.de.gov.cn/

Нікіфорова Лілія Олександрівна - канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства і виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, email: nikiforovalilia@gmail.com

Nikiforova Liliia Oleksandrivna - Ph.D. (Econ.), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economic Enterprise and Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: nikiforovalilia@gmail.com